Warm up

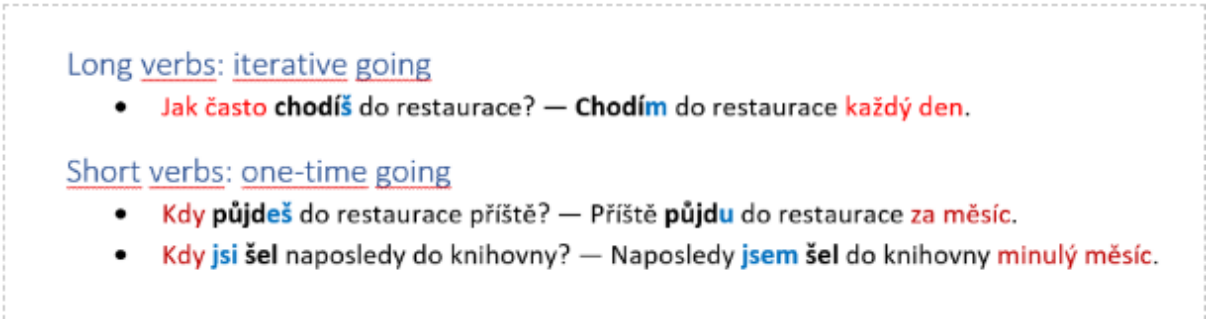

Jak často chodíš/jezdíš….? *How often…*

- Jednou
- Dvakrát
- **Tři**krát [number]krát
  - + ZA den, týden, měsíc…
- **každý** den, týden, měsíc…
- **ni**kdy **ne**chodím na pivo.
- **do Elektroworldu** – dvakrát za měsíc
- **elektro** = shop with „electric" devices (wires, plugs, speakers…)
- **Jak často** *chodíte* na toaletu? – každý den
  - **Máte** pravidelnou stolici?
- **Kdy obvykle** jezdíš **na hory** (*mountains*)? – Jezdím na hory **v zimě (in winter)**.
- **Jak často** jezdíš **na hory**? – Jednou za rok…

Kdy půjdeš/jsi šel…/jel/pojedeš **příště/naposledy**?

- Včera
- Zítra
- V pátek v 18:00
- **předevčírem**: day before yesterday
- **pozítří**: day after tomorrow
- **nepamatuju si** = I do not remember

Chodím na univerzitu v **úterý** = I go to the uni EVERY tuesday.

Jdu na univerzitu v **úterý**. = I go there **THIS/NEXT** tuesday.

verbs of motion with prefixes při- and od/e-

- explanation: also in textbook, p. 90

Verba pohybu s prefixy při- a od- (slovesa pohybu s předponami při- a od-) • "Short" verbs of motion with the prefixes při- and od-

Notice the highlighted verbs in the text. Compare the meaning of these verbs:

přijít to arrive (on foot), to come		odejít to leave (on foot)
přijet to arrive (by vehicle), to come	x	odjet to leave (by vehicle)
přiletět to arrive (by plane), to come		odletět to leave (by plane), to depart

These verbs are perfective, but they have imperfective "partners" e.g.: přicházet/přijít, přijíždět/přijet, přilétat/přiletět × odcházet/odejít, odjíždět/odjet, odlétat/odletět.

1. jít, jet, letět = to **go, fly**
2. + při + any verb = **come**: přijít, přijet, přiletět
3. + od + any verb **= to leave**: odejít, odjet, odletět

přijdu, **při**jdeš, **při**jde… *I will come* // **při**šel jsem, **při**šel jsi… = I came (future: půjdu, pojedu)

odejdu, **ode**jdeš, **ode**jde… *I will leave* // **ode**šel jsem, **ode**šel jsi…

odjedu, **od**jedeš, **od**jede = I will leave // odjel jsem = I left

- textbook, p. 90/ex. 3: fill in the gaps, use the verbs from the box

3. Procvičujte nejčastější slovesa pohybu s prefixy *při-* a *od-*. Doplňte je k obrázkům.

odletět | přijet | odjet | přijít | přiletět | odejít

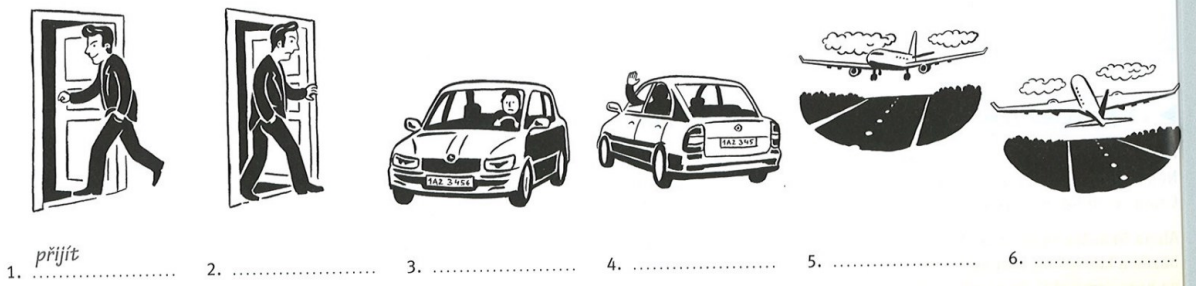

1. *přijít* 2. ..... 3. ..... 4. ..... 5. ..... 6. .....

1. **při**jít
2. **ode**jít
3. **při**jet
4. **od**jet
5. **při**letět
6. **od**letět

- workbook, p. 128/ex. 24: use the verbs in past or future tense

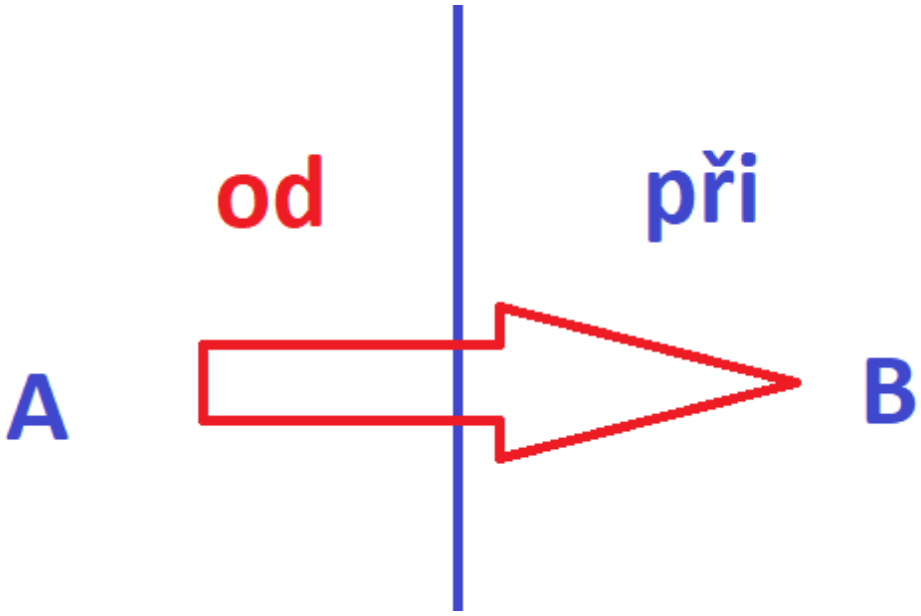

▶ 24. Doplňte *přijít, odejít, přijet, odjet, přiletět* nebo *odletět* v minulém čase ve správné formě. Hledejte víc možností.

PAST TENSE

1. Vlak z Brna ..... do Prahy pozdě.
2. Kamarádka ..... na rok studovat do Londýna.
3. Přítel dneska ráno ..... z domu už v 6 hodin.
4. Kolegyně tady není, ... k doktorovi.
5. Moje sestra včera ..... domů pozdě v noci.
6. Musel jsem na kamaráda čekat hodinu na letišti, protože letadlo ..... pozdě.
7. Kolega ..... do práce, uvařil si kávu a přečetl si nové e-maily.
8. Manželka včera ..... na služební cestu.
9. Musíme jet rychle, letadlo už .....
10. Prosím vás, nevíte, jestli už ..... autobus z Brna?

1. **přijel** (arrived late)
    a. could it be: *odjel? Yes, it was late on departure*
2. **odjela** (left)
    a. why not: *odešla* = it is hard to get to London on foot
    b. could it be: *přijela*? Yes, if the conversation happens in London
    c. could it be: *odletěla*? Yes, if you know it happened by plane
3. **odešel** (left) + z domu = he left the house
4. **odešla** (left) + k doktorovi = she left to see a doctor
    a. odjela: if you are 100% sure she **drove** there
5. **přišla** (came) domů
    a. could it be *odešla*? Yes, if the conversation happens in a bar
6. **přiletělo** (arrived)
    a. **why not:** odletělo? late on departure? No on eis interested
7. **přišel** (came/arrived)
    a. could it be: přijel? Yes, if you want to be **explicit** about him **driving** to work
    b. could it be odešel? Rather not, because activities at work are mentioned
8. **odjela** (left for bussines trip)
9. **přiletělo** (arrived: maybe to pick up someone)
10. **přijel** (arrived)

a. why not *odjel*? Who would be interested in a bus leaving Brno?

working with handout: complete exercice 1

1) Choose the most suitable verb, minimal context is given and highlighted

1. **Doma (*mluví maminka*):** V kolik hodin jsi včera ***přišel***/*odešel* domů? *Came home*
    a. **V baru:** V kolik hodin jsi včera *přišel*/***odešel*** domů? *Left for home*
2. **V nemocnici:** Martin ***přijel***/*odjel* autem **do nemocnice** a šel na kardiologii. *Arrived to hospital*
    a. **Doma:** Martin *přijel*/***odjel*** autem do nemocnice a šel na kardiologii. *Left home for hospital*
3. **V Brně:** Z Brna ***odjedeme***/*přijedeme* v pondělí a do Paříže *odjedeme*/***přijedeme*** v úterý ráno. *Leaving Brno + arriving to Paris*
    a. **V Berlíně**: Z Brna *odjedeme*/***přijedeme*** v pondělí a do Paříže ***odjedeme***/*přijedeme… coming from Brno and leaving for Paris*
4. **Na letišti v Praze:** Čekám na rodiče, letadlo z New Yorku ***přiletí***/*odletí* za půl hodiny.
5. **V baru:** Jak dlouho už tady čekáš? — ***Přišel***/*Odešel* jsem před 15 minutami (*15 min. ago*).
6. **Ve škole:** Můžu dnes ***odejít***/*přijít* ze školy o deset minut dříve? Není mi dobře.
7. **Na univerzitě:** Test začíná v 17:00, musíte ***přijít***/*odejít* včas. *Coming in time*
8. **Kamarád organizuje party:** ***Přijdeš***/odejdeš zítra na tu party? – Nemusíš se bát, budu tam.
9. **V Brně:** Kdy ***přijede***/*odjede* tvoje maminka do Brna? *Coming to Brno*
    a. **V Oslo:** Kdy *přijede*/***odjede*** tvoje maminka do Brna? *Leaving for Brno*
10. **Pracujete na počítači:** ***Přišel***/*odešel* mi nějaký email.

NURSING

2 Working with verbs: observe the forms (they are highlighted), learn the meaning

Comment: verbs are coming in imperfective or perfective form (wait for week 6–8). The one that comes more often (in nursing context) is highlighted.

Co dělá sestra? Co dělá pacient sám/pacientka sama (*alone*)?

Mýt se, myju se = to wash + acc

SE/SI/–

1. **Myju** **auto** = I wash (my/a) car, myju **okno** (window), myju **dítě** (a baby)

2. Myju **se** = I wash myself (= whole body, 100 %)

   a. Jmenuju **se** Martin. = I call **myself** Martin.
   b. Vidím **se** na monitoru.
3. Myju **si** vlasy = I wash hair **to myself**. = I wash my hair

a. Myju si **ruce**.

b. myju **moje ruce**

- **brát** (*to take*): **Sestra**/pacient **bere** krev paní Novákové.
- **bát se** (*to be afraid*): Sestra/**pacient** se **bojí**, že to bude bolet.
- **čistit (si)** (*to clean/brush*): **Sestra**/pacient **čistí** zuby paní Novákové. Sestra/**pacient si čistí** zuby sám.
- **dostat** (*to get/receive*): Sestra/**pacient dostane** infúzi.
- **držet (si)** (*to keep/to hold*): **Sestra**/pacient **drží** injekci. / Sestra / **pacient (si) drží** náplast (*plaster*).
- **krvácet** (*to bleed*): Sestra/**pacient krvácí** z nosu.
- **lehnout si** (*to lie down*): Sestra/**pacient si lehne** na postel.
- **mýt/umýt (se/si)** (*to clean/wash*): **Sestra**/pacient **myje** paní Novákovou. Sestra/**pacient si myje** vlasy. Sestra/**pacient se myje** sám.
- **natočit EKG (***to do/perform EKG*): **Sestra**/pacient **natočí** EKG paní Novákové.
- oblékat/**obléknout (se/si)** (*to dress up*): **Sestra**/pacient **oblékne** paní Novákovou. Sestra/**pacient si oblékne** čisté tričko (clean T-shirt). Sestra/**pacient se oblékne** sám.
- píchat/**píchnout (si)** (*to apply injenction*): **Sestra**/pacient **píchá** paní Novákové antibiotika. Sestra/**pacient si píchá** inzulin sám.
- **položit (se)** (*to lie down*): **Sestra**/pacient **položí** invalidní paní Novákovou na postel. Sestra/**pacient se položí** na postel sám.
- **polykat** (*to swallow*): Sestra/**pacient polyká** léky.

- **posadit (se)** (*to sit down*): **Sestra**/pacient **posadí** paní Novákovou na vozík (*wheelchair*).

  Pacient se posadí na židli.
- **vyměnit** (to change/replace): **Sestra**/pacient **vymění** špinavé prostěradlo (*dirty bedsheet*).
- **vyšetřit** (*to examine*): **Doktor**/pacient **vyšetří** paní Novákovou.
- **vážit (se)** (*to weigh*): **Sestra**/pacient **váží** paní Novákovou. **Pacient se váží** sám.

3 Hygiena a soběstačnost (*self-sufficiency*)

verbs:

- čistit (si)/**vyčistit (si)** + parts of your body in acc (to clean/to brush)
  - vyčistit si **zuby**
- holit se/**oholit se** (holit si + parts of your body in acc) (to shave)
  - holit **se** = shave one's beard
  - holit si **nohy**, prsa, záda, podpaží
- **chodit**/jít (to walk)
- měnit/**vyměnit** (vyměnit si + something to be changed in acc) (to change)
- mýt se/**umýt se, umyju se** (umýt si + parts of your body in acc) (to to wash)
- oblékat se/**obléknout se, obléknu se** (obléknout si + clothes in acc) (*to dress up*)
- pomáhat/**pomoct*, pomůžu** (to help)
- sprchovat se/osprchovat se (to shower)

Make questions. Use these „starters".

Sestra: **Můžete** [+ infinitiv] sám/sama?

Pacient: Ne, sám/sama [**conjugated** verb in negative forms].

Sestra: **Chcete** pomoct [+ infinitiv]?

4 Hygiena a vy. Make questions. Ask each other about your hygiene. Start with…

- Kdy (obvykle) (+conjugated imperfective = left verb) …?
- Jak často (+conjugated imperfective = left verb) …?
- Jak dlouho (+conjugated imperfective = left verb) …?

5 Nursing: finish the sentence. Use vocabulary from the box. Do not change the forms. Observe the grammar.

nouns: sestry (*nurse*), čaj (*tea*), injekce (*injection*), vodu (*water*), s holením (*with shaving*), s mytím (*with washing*), banán (*banana*), oběd (*lunch*), operace (*operation*), lékaře (*doctor*), léky (*medicine, drugs*), s hygienou (with hygiene), jídlo (*food*), telefon, berle (*crutches*), brýle (*glasses*), hůl (*walking stick*)

nouns with preposition: na židli, na postel, na lůžko (*hospital bed*), do vany, do sprchy, na vozík (*wheelchair*)

verbs (infinitiv): oholit se (*shave*), umýt se (*wash*), jíst, chodit

1. Pacient se bojí (+ gen) _____
2. Sestra říká: „Pomůžu vám (*I will help you*) _____
3. Pacient sám nemůže _____
4. Sestra říká: Podám vám (*I will hand **something** to you*) _____
5. Sestra říká: Chcete/potřebujete jít _____
6. Sestra říká: Posaďte se _____
7. Sestra říká: Lehněte si_____